

Előfizetési árak:

Egész évre	5	frt	—	kr.
Fél évre	2	50	„	„
Negyed évre	1	25	„	„
Néptantóknak egész évre 3	1	—	„	„

Hirdetési díjak

a legutányosabban számítottanak.
Bél yeg minden beiktatásért 30 kr.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda.

hova a lap szellemi részét illető külde-
mények intézendők:

ÁLLAMI TANTÓKÉPEZDÉBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadhatnak
el. Keziratok nem adatkak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadóhivatalba — Náná y Laj o s
könyvnyomdájába — küldendők be
(Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 5 kr.

KALOCSA BIBORNOKA.

A legeragadóbb öröm s a legnagyobb ünnepélyesség helye e héten K a l o c s a, a fejedelmi koronát szerző Asztriknak ősi székhelye, hol mult kedden a hódolat és ragaszkodás legtisztább s legemelőbb érzelmeinek kifejezésével fogadták Dr. Haynald Lajos ő eminentiáját, az örök város új bibornokát, — s hová a tegnapi napon hozta, vagy talán épen ma hozza, a pápa ő szentségének küldötte merches Dossli, nemes testőr, a bitoros capuciumot.

S midőn a fölött Kalocsa örömtől madat, ünnepélyeségtől áradoz, örül vele az egész kalocsai egyházmegye, örül a testvérhaza minden hű polgára; mert az új bitorokban egyházunk és hazánk világszerte ünnepeit, ritka tudományu, fehkölt szellemű, erények és érdemekben kimagasló, bölcs tapintatu és páratlan műveltségű főpappát látja a kath. egyház bitoros fejedelmeinek díszes koszorujába befoglalva.

Sokoldalú tudományossága s szónoklatainak varázsa nemcsak a testvérházában ünnepeit, ismeretes ez az egész művelt világban, s ezért láttuk, hogy Róma, Palermo, Berlin, Brüssel, Páris, Cherburg, Bees, Trieszt, s a külföld egyéb nevezetes világvárosainak akademiái s tudományos intézetei versenye-ve siettek bekebelezett tagjaik sorába igtatni, s husz külföldi tudományos intézet érzi magát megtisztelve, hogy ő eminentiáját tagjának szerencsés nevezhetni.

A tudományok összes ágai közt legszivesebben foglalkozik ő eminentiája a botanikával, mely mindannyiszor újabb és újabb lelkesedésbe hozza, valahányszor mélyen kutató szellemét mikroszkopjai újabb felfedezésre vezetik, s valahányszor valami rendkívüli példánnyal gazdagíthatja világszerte híres herbariumát.

Az egész művelt Európában, — legalább is magánkézben, — nincs párja egyszerű növény gyűjteményének, melynek számára csere, önbotanizálás és vétel által a legritkább egyedeket is megszerezte, s mely nemcsak Aszia és Afrikából, hanem Ausztrália és Amerikából is bírja a legkittünőbb exotikus növényeket.

S hogy mindezt közkincsé tegye ő eminentiája, már most az országnak adományozta, s intézkedett, hogy halála után a hozzátartozó nanyszerű könyvtárral együtt a nemzeti muzeumban hazánk közkincsét képezze.

De nem hirdeti-e fehkölt szellemét s páratlanul sokol-

dalú tudományosságát eléggé, hogy nincs nagyobb szabású, egyházi, politikai, tudományos, társadalmi és szépművészeti gyűlés, congressus, vagy előadás, hol ünnepeit nevével találkoznánk.

Ott volt Rómában és Triesziben, hol a püspökök feliratait szerkesztette; szónokol az országgyűlésen, működik a delegatiókban, felolvasásokat tart az akademiában, előköl a zeneegyleti gyűléseken s a nemzetközi congressusokon, résztvesz mindennemű fontosabb egyházi és társadalmi bizottság tárgyalásain, eljut Párisba, Brüsszelbe, Florenzba, Berlinbe s az egyéb helyeken tartandó tudományos gyűlésekre; szóval mindenütt ott van, mindenütt hódít; hódít nevének, az egyháznak, hazáknak és a tudománynak.

S enyi tevékenység, enyi elfoglaltság mellett is, — csaknem hihetetlen, de való, — közvetlenül önmaga vezető ierjedelmes egyházmegyéje minden ügyeit. A legtapintatosabb és legképzettebb kezekben van letéve hon nem létében helynöksége, s mégis a nagy megyében mi sem történik magas tudta, akarata s intézkedése nélkül, s a legesélyebb ügyek is, ha Kalocsán nincs, utána küldenek Budapestre, hol oldalkanonokja vagy titkára mindig el van foglalva az expediálással, s még a tanügyi és jószágkormányzat szótól is kezében folyának össze, jöllehet ezek vezetésével is a legkittünőbb személyiségek vannak megbízva.

Fényes erényeiről, bokros érdemeiről, törhetlen hazafiságról, emberbaráti szeretetéről, páratlan leereszkedéséről, lekötözö bánásmódjáról, szellemi alkotásairól, minden szép, jó és magasztos iránti felkesültségéről, s a bitorral felüszített főpásztornak mindenek felett álló szerénységéről a testvérhaza minden vidékei beszélnék.

Megjelenése hódít; mosolygó tekintete öröme hangol; nyájassága felemeli a lelket, előzékenysége fölül áll minden leírásu, figyelme ép ugy kiterjed a kicsinyre, mint a nagyokra, munkássága csaknem a lehetőséget fölülhaladja; szóval mint pap, mint polgár, mint tudós és mint ember egyaránt kimagaslik a mindennapiasság közönyös egyformaságából.

De vannak nemes ambiciói is, s ezek fénypontját képezi kimeríthetlen jótékonsága. Tovarison, Szakmáron, Verbászon, Csúroghon, Homoknégyen új plebániákat és templomokat emelt; Kalocsán csillagát, árvaházat, kórodát állított s 30,000 frt iskolai alapítványt tett; a „Haynald egyházi és iskolai alap“—ot szavakkal megteremtette; a két képezdét újjászervezte s évi 14—15 ezer frttal fentartja; Szécsénben kórházat, árvaházat és nőiskolát szervezett, Ó-Becsén, Baján, Topolyán, Ujvidéken, Szabadkán s újabb Zomborban a nőiskolák létesítését tetemes hozzájárulása által lehetségessé tette; a felséges uralkodópár jubileumát

25.000 frtnyi alapítvánnyal megörökítette; ha nem is említtjük kisebb adakozásait, melyeknek összege az említettekét biztosan eléri, ha felül nem mulja. Tizenkét évi érseksége alatt közel *millió* frt alapítványt tett, melyek hirdetni fogják nagy nevét, míg csak magyar élni fog szeretett hazánkban . . .

Ilyen Kalocsa bíborérséke; csoda-e tehát, ha a pápai szék, mint az egyházi érdemek legilletékesebb bírálója, a legmagasb méltóságra, a bíbornokságra emelte; csoda-e, ha nemcsak Bajaváros meneszt hozzá üdvözlő feliratot, hanem a *testvérháza minden irányából küldöttségek indultak üdvözlésére*, s ha a Kárpátoktól Adriáig hangzik e szívből fakadó s egekig ható őszinte szózat:

Éljen Dr. Haynald Lajos!

Éljen Kalocsa bíboros érseke!

Keletéri.

)(*Folyó hó 13-án* fogadta Kalocsa fényes innpélyességgel bíbornok-érseket, Dr. Haynald Lajos urat. Főtiszt. Lichtensteiger Ferenc és dr. Bende József kanonok urak a járás derék szolgabírája, t. k. Gajáry Antal úr, Kalocsa város küldöttségei, melyekben az előjáróság, az ügyvédi kar, a tüzoltók, a polg. olvasó kör és Casino, a pénzintézetek voltak képviselve, továbbá a szomszéd községek előjárói, kath. és prot. lelkészei s a különféle vallásfelekezettek hívei nagy sokasága várta a Budapestről érkezendő hajót. Harsogó éljenzés és tarackdurrogás között szállott ki a főpásztor ft. Majorossy János és Latinovics Gábor országos képviselőnk kanonok urak társaságában. Elsőben a ft. káptalan nevében üdvözölte ft. Lichtensteiger Ferenc érseki helynök ur öngá, a jelenlevő összes küldöttségek nevében pedig tek. Gajáry Antal szolgabíró ur. — 120 lovas és mintegy 60 kocsis kíséretében vonult be ő Eminenciája székhelyére, diadalkapu ékesítette, az összes lakosság szegyezte a városi urat. A központi papság, hatóságok és testületek üdvözölték a hazatért kitüntetett főpapot.

— h.

T Á R C S A.

Reminiscentia.

1879. május 15.

„Boldog, boldog az, . . .
Kit há gyermekek körében
Ér a létnék végőrája!
Ez nem mondható halálnak,
Mert emlékezetben él ő.”

Élénk emlékezetemben van a közel multban elkötött városunk egyik köztisztellett érdemlő derék s kiváló polgára, ki egy év óta a jobbak álmai közt szendereg; s ma — május 15-én — halálának évforduló napján a visszaemlékezés — azt hiszem — városunk minden polgára előtt kegyeletes visszhangra fog találni akkor, midőn városunk polgarainak díszét és általános ismert közkedveltségét s legmagyarabb jellemű férfiak emlékét idézem vissza; mert az ő emléke kitörölhetlen azok szívéből, kik őt közelebbről is ismerték, kinek összes érdeme, hogy ő a magyar haza munkás polgára volt.

Némelyeknek talán ujdonságnak tűnik fel, hogy egy munkás polgar közéletének emlékoszlókat emelek a nyilvánosság előtt, holott tudós, költő s nagy államférfiak életét dicsőíteni szokás, meg lehet találni újság; de kérdem: vajon nem érdemli-e meg a haza bármelyik kiváló munkás fia, hogy neve megörökíttessék, habár földmíveléssel foglalkozott is? — Mert emléke fennmarad mind annak, ki a haza talpkövét munka s szorgalom által növeszti, gyarapítja, hazafisága által erejét táplálja, s a nemzeti jellemet

— **Baja város törvényhatósága** f. hó 13-án tartott közgyűlésében dr. Haynald Lajos kalocsai bíbornok-érsek üröz bíbornokká tőrtént kinevezetése alkalmából a következő feliratot intézni határozta:

„Örömmel üdvözljük Eminentiádat fényes bíbornoki állásra lett kitiintetése alkalmából. Külső jellemzése ez azon tündökölő magas erényeknek, melyek által Eminentiád magat ezen díszes méltóságra érdemessé tette. — **Baja város közönsége, mely Eminentiádban a ritka lángészti, a sokoldalú tudományosságot, hazafiságot és államférfiai tökélyeket nagyra becsülni és tisztelni tudja, vallás-külömbőség nélkül szívvelyesen osztozik azon általános örömben, mely mélyen tisztelt Eminentiádnak ily díszes méltóságra lett emelteséből minden híveinek és tisztelőinek keblében visszhangra talál. — Fogadja Eminentiád legmélyebb tiszteletünknek ezen őszinte nyulvánútását, kik helyünk legforróbb érzelméből kívánjuk, hogy az isteni gondviselés melynek láthatatlan működése az emberi társadalmat egyes kimagasló egyéniségek bölcsesége által vezérli, Eminentiádat, mint egyház-meggyeinek bölcs vezérét, mint a tudományok lelkes ápolóját és pártolóját, hazai történelmünk jelen századában fénypontként kimagasló jeles hazánkfiát, városunknak pedig mélyen tisztelt közszerzetűi diszpolgárát, életének legkésőbb koráig — testi és szellemi erejében, vidám kedvében és szíve boldogságában fenntartsa!**”

— **Színházi jelentés.** Ma itt először adtuk: Böregér. Fledermaus. Uj operette 3 felv. zenéjét szerző Strauss.

— **Figyelmeztetjük** mindazokat, kiket érdekel, hogy a cserébogarak roppant mennyiségben jelentkeznek, s hogy mindenki iparkodjék eme igen kártékony rovarok pusztításában serényen részt venni, mert rövid azon idő, mely alatt előtűnk pusztitanak, s évekre távoznak, hogy mint férgek a földben annál több kárt tegyenek. — Legjobb a gyümölcsfákat nappal kissé megráznunk, s valamennyi lehallik. Ekkor felszedjük őket zacskóba, s fejüket letipvén, — hogy el ne mehessenek — a baromfinak szorjuk, mely mint kitűnő csemegét és jó tápszert nagyra becsüli. Semmi esetre se törökjünk őket agyon gázolni, mert megtörténhetik, hogy így a földbe nyomván, mintegy fenntartásuk érdeké-

megörzi s apáról fiura mindezeket ereklyeként át- és beszívárogatja, ily férfú volt id. T u r y M á t y á s!

Élto nagy részét — iskolái bevégezte után — a gazdászat körül töltő fáradohtal munkássággal — R. . . . bárók r. . . . i birtokán több mint harmincz évig gazdatiszt állásában feddhetlen becsülete által, a báróknak nemcsak hozzá való ragaszkodását, hanem tiszteletét is birta, határozott és szilárd jelleme által ép úgy, mint kitartó vasszorgalma által; ugyannyira, hogy a már visszavonulni öhajto tisztes öreget nélkülözni alig tudhaták, s lemondása után még egy évig vitte nagy gonddal a kiterjedt nagy birtok vezetését, — mely idő után a mult évitzed végén családjával Bajára költözött.

Sok évi munkálkodását, fáradozását és vasszorgalmát gyümölcsözővé tette az ég ura s megérdemelten öreg napjaira nemcsak anyagi gond küzdésétől mentette fel, melylyel annyi évekig küzdött, hanem azon megelégedettséggel is megáldotta, melynek neve a családi boldogság.

Bajára költözése után az időli életben megégett egészséges test s ép lélek felmentve a számtalan gazdasági gondoktól, új mozgást s új munkakört keresett: mert a munkához szokott lélek tétlen nem lehet, s talált is T. M. városunk közéletében oly ténykedési kört, hogy e téren nem volt s talán hamarjában nem is lesz oly kiváló önzetlen szolgá, mint ő. — Jól rendezett vagyona által is városunk első s leggazdagabb polgarái közé tartozott.

Városunk zavaros ügyeinek rendezésében hathatós segédkezett nyújtott, annak csinosodása érdekében, s társadalmi ügyeink felvirágzása mellett, valamint a nemzeti sziuművészet buzgó pártolóságában, társadalmi egyleteink és casinók emelésében mindig elől találjuk az első között szóval és különösen tettel is. Városi közgyűléseinkből sosem hiányzott, a polgári jog gyakorlatát soha el

ben cselekedtünk, mert ugyanis a földbe ásták magukat s ide rakják peéiket. Ismételten ajánljuk: pusztítsa mindenki, uton utfélen a cserebogarakat.

— A „Mohácsvidéki tanító-egylet” saját könyvtára és a szegedi vízkárosultak javára f. évi május hó 18-án a helybeli kaszinó helyiségében táncosal egybekötött hangverseny rendez; közreműködnek Gosztonyi Béla, L. s t. z. egyik kiváló tanítványa; Máthé István hegedűművész és Tobel Ágoston reáliskolai tanár urak Budapestről; a helybeli kaszinói dalárda és Kiszély Andor egyleti tag.

— Nyilvános nyugtázás és köszönet. Alulírott a szegedi és szegedvidéki árvízkarosult tanítók részére tek. Dr. Bartsch Samu igazgató ur által küldve 41 frtot átvettem. Midőn ezt nyilvánosságra hozni szerencsém van, a szerencsétlenségbe jutott tanító-csaláok nevében a nemes részvételt hálás köszönetet mondok a bácsm. vaskuti ft. plebánus urnak, az ott működő lelkes tanítóságnak, s a segélygyűjtés érdekében fáradozó „Baja” című lap tek. szerkesztőjének. Szegeden, 1879. május 8. Ferencz János, segélybizottságis elnök.

— Örmel udvözlőjük városi közgyűlésünk f. hó 13 kán hozott azon határozatát, hogy a város rendesebb utcáit rendes járakkal elátni fogja. Vajna az egyptusi sötétséget is figyelemre méltatná!

— Mal számunk hirdetési rovatában megjelent Heckscher Sám. id. „Szerencse jelentésére” felhívjuk a t. olvasó figyelmét.

V E G Y E S.

— Öngyilkosságok. E szomorú rovat napról-napra nagyobb tért foglal el a lapok hasábjain. Ma ismét öt öngyilkosság hírének közlünk, melyek közül négy a fővárosban, az ötödik vidéken követtetett el. Egy 20 év körüli szép fiatal leány a Dunába ugrott, utolsó szavai ezek voltak „Lajos nem szeret többé.” Egy varrónő, neve M. J. lakott a holdutcában, szintén szerelmi bánatból maró lögut ivott; kimúlása iszonyu kínos volt. A harmadik 60 éves napzasomón volt, ezt a nyomor vitte rá, hogy a Dunába vesse magát, azonban kitögták. A negyedik öngyilkos egy Bona Gábor nevű honvéhadnagy s honvédelmi minisz. kezelő tiszt, ki tegnap este 3/4 8 órakor fúttca 389 sz. a. lakásán föbe lötte magát s rögtön meghalt. Az ötödik öngyilkosság Kassán követtetett el; Termiesics hadnagy egy ottani vendéglőben szobát nyitattott, s beköltözése után golyóval vetett véget életének. Tette okául amerikai párbajt emlegetnek. P. H.

— Egy kínai császári pár temetése. Az 1875 év tava-

nem mulasztotta, s különösen ezen kívül kedvenc tartózkodási helye a takarékpénztár, melynek szorgalmas s buzgó tisztviselője, hol ténykedését halála után részvételtjes s őszinte fájdalomteljes szavakban jegyzőkönyvileg is megörökítették, a halál eset napján ma egy év előtt az épület ormán a vesztesség s részvét nyilatkozatául gyászológ lengett.

T. M. a szegények és ügyefogyottak gyámolításában s jótékonyaság által páratlan férfit, segített mindenütt, hol a sors sujtott szegénység felütötte sátorát, a szükülködők előtt ajtaja és erszénye soha sem volt elzáva; bár sok jó férfit adna az ég minden városnak! Beh sok szegény is megsiratta a jó embert! Amivel önmunkássága és az Isten megáldotta, nem is törekedett azt uszora élveztetni a mulandót birni, hanem adott's juttatott fáradozásának gyümölcséből számtalannak, s ő örvendett s boldog volt, ha valakivel jól tehetett. — Tett is sok jót életében, legyen is boldog emléke! . . . .

Ezen szív jóságáról és nemességéről legtöbbször ismerték; de ki ne ismerte volna a tekintélyes külsejű, vonzó és józúiben nevelni tudó arcot, melynek ajka ha megnyilt, csak ugy szikrázott arról az egészséges jó magyarázatú humor, hogy mindenki oldalnyilatást érzett a nevetéstől. — Vig kedély s ifjú lélek, valamint érzékeny s szerető szív lakta e férfiú bensejét.

Szerette is őt. — a jó T. bácsit — mindenki, aki csak vele beszélt vagy érintkezett; mert nem volt fenhéfázó s öntelt, mint hasonló állásúak némely része szokott lenni, t. i. azok a jó képu kisvárosi gyalog nem beszélő önévezett aristocraták; mert ő nem tekintette többnek magát, mint a mi t. i. humanus magyar embernek, s az is volt a szó szoros értelemben.

Ma egy éve hangzott azon megdöbbentő hír, hogy a jó T. bácsi meghalt. . . . Senki sem akará hinni, mivel mint mondák

szán elhalt kínai császár Toni-Uzi s nejeének holttestét ápril 15-én szállították át a Zilussban e czéla emelt mauzóleumba. Az úrnepélyen jelen voltak a tizenkét éves császár Kwang-su, a két császárnő, sok állami méltóság s nagy katonai kíséret. A két sárge selyembe öltöztetett s drága kövekkel ékesített holttest, ezüst koporsókban helyezték s a temetés napján mindkét koporsóra nehéz aranytáblát helyeztek, melyekre a meghaltak erényei voltak feljegyezve. Mindkét tábla Kwang-su császár ajándéka. A császár koporsójában sárge bársonya között könyv van elhelyezve, melyben az uralkodása alatt történtek vannak feljegyezve a célból, hogy azt mint bizonyítékot mutathassa fel az istenek ítélőszéke előtt, mert abból kitűnik, hogy birodalmát igazságosan s szeliden kormányozta.

— A nihilisták nyomdájja. Pétervárról jelentik: A nihilisták titkos nyomdájának, illetőleg azon helynek feltalálásáról, hol a forradalmi iratok titkon nyomattak, a következő adatok ismeretesek: A közlekedési miniszterium nyomdájának bérlejtje tíz év óta egy Bönke nevű német, ki a legjobb érdemű ember, s ellene soha semmi gyanu nem volt. A rendőrség valami feladás következtében e hó 5-én házmotázást tartott Bönkenél és valamennyi betűszedőjénél, szintugy a miniszteriumban levő nyomdahelyiségekben. A kutatás sokáig eredménytelen volt. Reggel felé vegre egy Kors nevű öreg szedő fiánál megtalálták a forradalmi bizottság proklamációját, mely a nyomdában és annak betűvel volt nyomva. Korszal együtt 9 kompromittált szedő is elfogott. Bönke maga, valamint a többi személyzet mit sem tudtak a dolgról, s nekik nem is lett semmi bántódásuk.

— A vallási tulbuzgók fanatizmusa, hogy mennyire mehet, újlag bebizonytul Massachusettsben (Amerika.) Egy a dve nista u gyanis, neje beleegyezésével meggyilkolta kis leányát, áldozatul az Istennek. Midőn elfogták, s kérdezték tette fölé, azt állította, hogy az neki kötelesség volt, valamint Abrahánnak, hogy gyermekét föláldozza. — Neje szintén gyilkosságért öt börtönbe (The Telegraph.)

— Bűvész nihilisták. Kedélyes emberek ezek; abban találják főgyönyörűségüket, hogy a hatalom embereit mindenféle rejtélyes eszközrel bűvészofásukról a következőket olvassuk: Most minden utcasarkon egy-egy rendőr áll, nehogy valaki nihilista proklamációt ragasszon fel. Ez unalmas foglalkozás rendőrök egyikétől pár nap előtt néhány uri ember valami felvilágosítást kért s aztán csakhamar eltűntek szeme elől. E pillanattól kezdve azonban a rendőr azt tapasztalta, hogy a közönség egyre jobban gyűlecszik körülötte és kedélyesen nevet. Eleinte csak líri a dol-

„ép mostlátam” s „én néhány órával előbb beszéltem vele. s meg éreztettem egy jó adomát, élezet”, stb. igaz, nem is volt beteg, nem is szenvedett, rögtön halál, — szélahűs — vetett véget e jó életnek. — S azt hiszem, nem nagyot tévedek, ha részben a vérmes testalkatban és különösen a lélektanban keresem az összeszőgellő testre visszaható erőt vagyis okot — a nagy örömet, mely megtörte az atyai érzékeny szívet. — A nagy fájdalom vagy öröm rendkívüli hatás pillanatában tudjuk, hogy halált is okozhat. — A családi boldogság babérkoszoruja fonta körül a derek férfiú homlokát, gyermekei közt volt igazán boldog s kivált kedves „Mándija” — leánya — mellett volt legboldogabb, ki apró-cseprő naiv örömi-vel vidította a vigkedélyű ritka jó atyját, ki öreg napjainak tündöklő csillaga vala; s e család gyöngye a Hymen rózsá láncazával egybe kötendő volt, — ma egy év előtti napon; s a jó atya öröme tetőztől leánya boldogságán, s talán e nagy öröm hatott az atyai szívre s történt meg az emberkor ritka körülmény az ünnepies esküvő nap helyett a gyászos catastrofa.

Mily játéka a sorsnak! !

Oly édes a mult idők képei közt a visszaemlékezésessel a képzelt szárnnyan csapongani, hol szeretteinkre találunk s én azon meggyőződéssel távozom a mult eme képétől, — hogy egy elkötözött lélekek szíveinkben rokonszenvesen ragzó érzelmeiket és jó emléket érinttettem s feljuttattam; mert valóság a költő szava:

„Ki kedveseinek emlékében él.
Nem hal meg az, csupán elszótt.
Halott csak az, kit elfelejtnek.”

got, később azonban megkérde, hogy voltaképen micsoda nevetni valót találunk rajta. — „Hát bizony magának valami nyomtatvány van a hátán,“ felelik neki. Leveszik, a rendőr elolvassa s kislül, hogy biz az egy proklamáció, mely következő szavakkal végződik: „Mint hogy az utcasarkokat olyan nagyon őrzik, nem tehetünk másképp, az őrzők hátrá ragasztkjuk proklamációinkat. A forradalmi biztosság.“

— Arany tollat nyújtottak át Jókai Mórnak a pozsonyi tanárok a tiszteletére rendezett lakomán. A toll Bécsben készült, mi nem valami nagyhiba, de alkalmasabb lett volna hazai ipartermékkel megtisztelni a nagy magyar író. Így mindenki arra gondol, hogy mégis van benne valami igaz, ha Pozsonyt Bécs külvárosának tartják. Az ajándékon következő felirat olvasható „Jókai Mórnak a pozsonyi tanárok.“ Jókai a lakoma utáni napon megnézte a Márton-templomot, több látogatást tett s delután, a gyorsvonattal visszatért Budapestre.

S Z I N H Á Z.

Mult kedden adatott színházunkban Aradi Gerő színtársulata által a közkedveltségű operette „Angot asszony lánya“. A nézőtér hasonlóan mint az első operette előadása alkalmával szép és válogatott közönséggel telt meg s feszült figyelemmel hallgatta végig a dalművet. Tetszés nyilatkozatokban ezuttal sem volt hiány s a közönség több ízben tüntette ki vendég-művészeinket kihívásokkal. Ezekből legtöbbérte Rónaszékinét, a színházlátogatók e magnesét, mint Angot asszony lányát, ki élénk játékaival és könyűded, tiszta énekével a legnemesebb élvezetet nyújtotta a hallgatósnak, mint azt egy vidéki színházlátogató magának csak kiánhatja. Rónaszékiné mellett mindjárt felémilitjük Munkácsit, ki a népköltőt személyesíté és Ungvári Ilkát ki szintén jó iskolázottsággal bír énekében, de annak csak bizonyos felsőbb hangoknál tud erősséget kölcsönözni. Mezei (Trenitz), Berényi (Louchard, rendőrfőnök), Mezeiné (Javotte) nagy ügyességel oldották meg feladataikat.

Szerdán került színi „Dora, vagy a szoknyás kének“ című Sardou-tól eredő jeles francia színmű Huszár Imre fordításában. Ezuttal volt alkalmunk meggyőződni arról másodízben is, hogy a társulat a drámákban is ép oly jó előadókkal rendelkezik mint az operetemben. Somogyi kitűnően adta a kétségbeesett Maurillac André szerepét valamint Bodrogai az alattomos politikai üzérkedőt. A szereplők közül fősoroljuk Bodroginét (Rio Zarez marquise), (Somogyiné Dora) és Beczkóinét (Zikka) drámai alakokat.

Ez előadáson sajnálattal kellett tapasztalunk, hogy a közönség a szokottnál kisebb számban jelent meg.

Csütörtökön adták „Giroflé-Girofla“, Lecoq e jóhangzású operettjét. Rónaszékinét mint Giroflé-Girofla ezuttal is részestül valóban megerdemelt kitüntésekben. Mulattató és kitűnő alakja volt Mezei Don Boleroja és a Bodroginé Aurorája. Munkácsi mint Marasquin ez este kitűnően énekel, nem különben Berényi mint Maurzouk kitűnően személyesített és a közönségre gyakran drámai hatást gyakorolt.

Ismételve azon óhajjal fejezzük az elmúlt három előadás feletti rövid visszapillantást célzó szerény sorainkat, hogy városunk közönsége ne foszsa meg magát a színház élvezetétől, hanem látogassa meg azt mennél nagyobb számban s minél gyakrabban, mert biztosítva lehet, hogy min-

denkor a legnagyobb megelégedéssel emlékezhetik meg a színházakban töltött estékről.

R. R.

I R O D A L O M.

— Megjelent és beküldött: „Petöfi Sándor összes költeményei.“ Hazai művészek rajzaival diszitelt új teljes kiadás; 28—34. füzet. Athenaeum társulat nyomdája; kapható Mehner Vilmos könyvtárus utján, egy füzet ára 40 kr.

— Ribáry Ferenc: Képes világ történetének 6 és 7-ik füzete Egyptom történetének folytatásával, Palestina és Phönícia legfontosabb eseményeinek leírásával és számos rajzzal. Kiadja szintén Mehner Vilmos, Budapest, egy füzet ára 30 kr.

Nyílt tér.)*

Férfi-

SZABÓKNAK

a czim beküldése után
czerna- és mosó szövet
mintakártyát árakkal el-
látva bérmentve bekül-
dünk.

Tisztelettel

Kunz és Mössner

fehérmű raktár, Bpest, koronaherceg utca és kigyótér sarkán.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1879. Május 14-én.

Buza 9.— zab 4.70 bab 6.50 árpa 4.80 rozs 5.90 kétszeres 6.—
kőles 4.60 kukorica 4.40.

Az árak 100 kilogr. után.

Az első

cs. kir.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

posta- és személyszállító hajóinak

MENETRENDJE.

Pósthajómenetek:

- Bajáról Budapestre: kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pont reggeli 4 órakor.
Bajáról Mohácsra: vasárnap, hétön, kedden, szerdán, pénteken és szombaton reggel 6 órakor.
Bajáról Orsova-Galatzra: hétfőn, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.
- Személyszállítóhajómenetek:**
Bajáról Budapestre: naponként d. u. 3 órakor,
Bajáról Mohácsra: „ „ „ „ „ „ „ „ est 8 „

Felelős szerkesztő:

DR. BARTSCH SAMU.

Hirdetések.

Parisi világkiállítás 1889.

2 arany érem gőzmozdonyok és cséplőgépekért, diszokmány uti mozgonyokért és több más díjjal.

MARSHALL SONS & Comp. Lmtd.

gazdasági gépgyárosok GAINSBOROUGH (Angliában)

BUDAPEST, váezi-körút ^{72. ut} _{32.7661} szám.

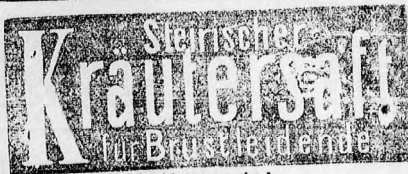
Tisztelettel meghívják raktárunknak, u. m.

Gőzmozdonyaik, nagyobbított tűszekrényvel, szabadalmazott Expansiv-Excenterrel, előmelegítővel, szabadalmazott szalmafitési készülékkel vagy annélkül; legújabb szerkezetű

Cséplőgépeik elkészítő művel és az eddigi minden tekintetben **csélszerűnek bizonnyult s általában kitűnőnek elismert üszögtszítókészülékkel,** őrlőmalmaik stb. megtekintésére.

MARSHALL SONS & Comp. Lmtd. a t. cz. közönséget mielőbbi megrendelésre felkéri, hogy a közelgő cséplési időnyre minden kívánságnak pontosan megfelelhesenek.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Stájerországi

növény - nedv mellbetegek részére.

Több mint 30 éve az egyes egyedüli és jeles gyógyszer a torok és lélekozó szervek minden bajai ellen, úgy mint: **köhögés, natha, rekedtség, nyak- és mellfajás** Azon üvegek, melyekben a **stájerországi növény-nedv** van, a következők szavak: **„Apotheke zum Hirschen in Graz,“** továbbá a bélyeg **„J. P.“** benyomva vannak, valamint a készítő neve a Vignettán: **„J. Purgleitner, Apotheke,“** kék színnel van nyomva. Óva figyelmeztetjük a n. é közönséget a sok utánzás és hamisításoktól és kérjük csak azon üvegeket mint **VALÓDIÁKNAK** tekinteni, melyek a fenti ismertetőjelekkel ellátva vannak.

Ára egy üvegnek 88 kr. o. é.

Főszéki küldési-raktár: Purgleitner J. gyógyszer-tartára Graecban.

Főraktár Magyarország részére: **TÓRÓK JÓZSEF** gyógyszerésznél PESTEN.

Raktár Baján: **Michits István, Herzfeld Henrik és fia és Herzfeld Jakab** uraknál. 9-12

ANGOL KIRÁLYNŐ

szálloda,

Budapestben.

Hirnevés első rangu szálloda a Duna mellett, közvetlen a gőzhajó állomásnál, a város legdiszesebb s legélénkebb részén. Ajanja 160 diszesen s kényelemmel berendezett szobáit 1 forinttól feljebb, elősmert jóságú konyka, kávé s válogatott italaival, mérsékelt árak s pontos szolgálat mellett.

Kiváló tisztelettel:

Schalek Lipót,

vendéglős.

Párisi világiállítás 1878.

A legmagasabb kitüntetés

a beesületrend lovagkeresztje

és 4 érdemérem.

160 arany-, ezüst- és bronz-érem

az összes nemzetközi és egyéb
mezőgazdasági kiállításon.

BUSTON, PROCTOR és Társa

Budapest, nádor-utca 41. szám alatt,

ajánlanak dusan felszerelt raktárakból:

javitott gőzmozdonyokat

fa-, szén- és szalmafűtésre;

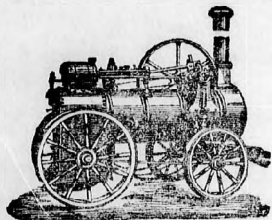
gőzcséplőgépeket

üzögtisztító készülékkel;

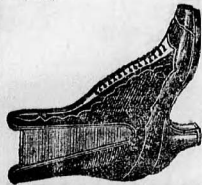
malmokat, Backer féle rostákat trienreket

stb. stb. stb.

3-10

A párisi 1878-iki és egyéb kiállításon I-rendű érmékkel kitüntették.

LŐRINCZ ISTVÁN,
lábbeli gyára

Budapest, muzeumkörút 5.

Van szerencsem a t. cz. vidéki közönséget értesíteni, miszerint lábbeli gyáramat akként berendeztem, hogy mindennemű

férfi-, női- és gyermek-lábbeliket

a legújabb divatminta szerint a *legszáladalban* készítem, *mérsékelt* árak mellett, *gyorsan és pontosan* kiszolgálhatok.

Kívált a tavaszi időnyre ajánlom a *maimai borj* *szőlőből* *csinosan készült* *lovgó* *eszakodkat*, és *kiebly* *egyetlen topánókat.*

Lőrincz István.

Árnyezetek ingyen és bémértve kullatnak. — *Mérsékelt* *áron* *széles* *lábbeli.*

Az 1831-ik évben TRIESTBEN alapított
cs. kir. szab. biztosító-társaság

ASSICURAZIONI GENERALI

melynek vezérügynökségi irodahelyiségei Budapesten, az intézet házában, Dorottya-utca 10. szám alatt léteznek, és az ország minden tekintél yesebb helyiségeiben fő- és kerületi ügynökségek által képviselve van, a legelőssbb díjak mellett biztosít tűz-, szállítási- és jégárak ellen, valamint az ember életére a legkülönbözőbb kombinációkban.

KRONDORFI SAVANYU KUTIVIZ, Carlsbad mellett.

A KRONDORFI SAVANYUVIZ mérsékelt mennyiségben (megfelelő időközben 400—500 gramm) éhgyomorra használva, a fokozódott mozgás és kellemesen növekedett melegség érzelmét idézi elő a gyomorban. Az emésztés gyorsabban következik be és az étvágy nagyobb mérvben nyilvánul. A húgymennyiség gyarapodik és a lehelési szervek nyálkártyainak elköltöztése higabbá váln, könnyebben eszközöltetik. A vér bőségebben megszabadítva a szervezetre hasznavehtlen anyagoktól, (húgy és szénsav) gyorsabban kering és a táplálás fokozódik.

Az imént említettékből kitünik, hogy a krondorfi víz, mint tiszta lúgsós sóska, kétszeres irányban értékesíthető:

1. életrendi szer gyanánt, mint oly ital, mely könnyű módon gerjesztőleg hat és a táplálást előmozdítja.
2. gyógyszerül különféle betegségekben.

Kizárólagos főraktár Magyarhonban RADOCSAY és BÁNYAY Bpsten fűszer, csemege, bor, rum, tea, lópor, tűzijátékok és természetes ásványviz nagybani kereskedőknél.

Pályázat

A bajai takarékpénztárnál megürült **könyvvivői segéd állomás** betöltésére.

Ezen állomás utáni járandóság: igény nyugdíjra, 500 frt évi fizetés és a kiosztott osztalék után meghatározott hányad (tautiém).

Kellékek: a magyar és német nyelvek bírása szóban és írásban és szép írás — melyre különös súly fektetik.

Ezen állomásra pályázók ajánlataikat f. é. május hó 30-ig alulírt igazgatóságnál benyújthatják; megválasztás esetében az állomás június 1-én elfoglalandó.

Baján május 11-én 1879.

A bajai takarékpénztár igazgatósága.

3-2

ROSENBERG TESTVÉREK

Budapesten, királyutca 13. sz.
és Duna-utca 12. sz. saját házukban.

BÖR *Legnagyobb* **GYÁRI raktár és** *CZÍPÉSZI* **hozzávalókra**

Vidéki megrendelések utánvét mellett. Árjegyzékek mindenkinék ingyen.

ROSENBERG TESTVÉREK.

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok
PRÁGÁBAN

ajánlják a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyesebben ismert, ugy ráján álló mint kerekén járó

kézi- és járgány

cséplőgépeiket

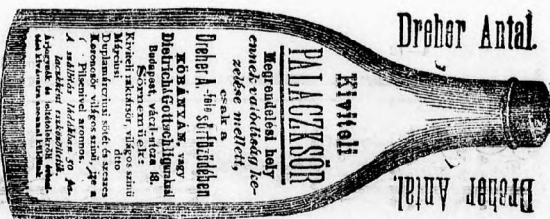
1-től 8 ló, vagy ökörerőig.

Továbbá készitünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukoricoza morzsolókat és szeeskavágókat.

Illusztrált árjegyzékek díjmentesen és franco.

6-36

Dreher Antal

Fonyere-mény esetleg 400 000 mátk		Felvitela a Hamburgi kormány részéről biztosított nagy pénzlotteriaiból			A nyere-ményekert a kor-mány ke-zeskedik		
8 millio 200.000 birod. Mark		biztosan nyevendó			8 millió 200.000 birod. Mark		
nyer.	Mátk	nyer.	Mátk	nyer.	Mátk	nyer.	Mátk
1	250 000	6	4000	1	30000		
1	150 000	7	3000	2	50000		
1	100 000	217	2000	3	20000		
1	50 000	3	1500	1	10000		
1	40 000	2	1000	2	1000		
2	30 000	4	531	1	500		
5	25 000	13	525	1	300		
2	20 000	62	300	2	200		
12	15 000	100	200	1	150		
1	12 000	24650	138	2	124		
1	10 000	1400	100	1	100		
2	8 000	70	40	1	68		
5	6 000	7300	40	2	30		
2	5 000	7850	40	20	20		

Ezen előszemben szerzett pénzlotteriank teveszart-leg csak 50 000 sorjegyre alapított nyevemények a kovetke-zők: A legnagyobb nyevemény esbédleg 400.000 birod. Mark, nyer.

Az első nyeveményhuzás hivatalosan
1879. június 11 és 12-ére

ván meghirdetve, és erre nézve:
az egész eredeti sorjeggy ára csak " 3 ft 40.
a fél " " " " " " " " " 1.70.
a negyed " " " " " " " " " 85.

A kormány részéről biztosított eredeti sorjegyek (nem illót igyérvegyek) a veitelnek készpénzben vagy postaiutalvány ut-ján beküldése mellett általában még a legutoljában vidékre is beküldetnek.

Minden megrendeli az eredeti sorjeggyel együtt egy a kormányzomai elítolt jászolattet. In r t e n, a huzas után pedig hivatalos nyeveménykimutatást kap.

A nyevemények kifizesése általában közzelien és szerény titkosítás mellett intézkedik el.

Eszert is a megrendelések teljes bizalommal in-tézendők.

id. HECKSCHER SAMU,
bank és vándorlevele HAMBURGA.

